

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Viery Nevedelovej a členov senátu JUDr. Ľubice Filovej a JUDr. Jany Henčekovej, PhD. v právnej veci navrhovateľky **N. S.**, zastúpenej advokátkou JUDr. A. L., proti odporkyni **Sociálnej poisťovni, ústrediu**, Ul. 29. augusta 8, Bratislava, **o starobný dôchodok**, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach z 24. novembra 2009, č.k. 5Sd/5/2008 – 61, takto

r o z h o d o l :

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach z 24. novembra 2009, č.k. 5Sd/5/2008 – 61, **p o t v r d z u j e**.

Účastníkom náhradu trov konania nepriznáva.

O d ô v o d n e n i e

Krajský súd rozsudkom z 24. novembra 2009, č.k. 5Sd/5/2008 – 61, potvrdil rozhodnutie odporkyne číslo X. zo dňa 4. decembra 2006, ktorým odporkyňa podľa § 65 a § 82 zák. č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon“) a čl. 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení priznala navrhovateľke od 12. augusta 2006 starobný dôchodok v sume 2 445 Sk mesačne.

Z odôvodnenia rozsudku vyplýva, že krajský súd mal za preukázané, že v čase vzniku nároku na starobný dôchodok bola navrhovateľka štátnou občiankou Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území a odporkyňa preto správne aplikovala čl. 11 zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení, keďže navrhovateľka pred príchodom na Slovensko pracovala do 30. septembra 1988 na území Ukrajiny, ktorá jej priznala starobný dôchodok za obdobie dôchodkového poistenia na jej území.

Navrhovateľka proti rozsudku krajského súdu podala v zákonnej lehote odvolanie. Nesúhlasila s právnym názorom krajského súdu, lebo v čase podania žiadosti o starobný dôchodok bola ruskou štátnou občiankou a preto použitie zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou bolo nesprávne. Poukazovala na skutočnosť, že podľa Dohody o zmene zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou je potrebné k žiadosti pripojiť čestné prehlásenie, že navrhovateľka bola občanom Ukrajiny a mala trvalý pobyt na území Slovenskej republiky alebo naopak, čo ona nemôže preukázať, keďže bola občiankou iného štátu.

Odporkyňa odvolanie navrhovateľky nepovažovala za opodstatnené a navrhla napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa ako vecne správny potvrdiť.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací podľa § 10 ods. 2 O.s.p. preskúmal napadnutý rozsudok a konanie mu predchádzajúce bez pojednávania v súlade s § 250ja ods. 2 O.s.p. a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno vyhovieť.

Predmetom preskúmania bola zákonnosť rozhodnutia odporkyne o priznaní starobného dôchodku.

Z administratívneho spisu odporkyne súd zistil, že navrhovateľka žiadosťou, spísanou dňa 3. júna 2006, požiadala prostredníctvom odporkyne o starobný dôchodok z dôchodkového poistenia Ukrajiny a Penzijný fond Ukrajiny jej priznal starobný dôchodok od 31. marca 2006, pričom jej bola zohľadnená odpracovaná doba na Ukrajine v rozsahu 19 rokov 4 mesiace a 11 dní (od 10.11.1967 do 30.9.1988).

Žiadosťou, spísanou dňa 16. augusta 2006, požiadala navrhovateľka o starobný dôchodok z dôchodkového poistenia Slovenskej republiky od 12. augusta 2006 (od dovŕšenia

dôchodkového veku 55 rokov a 18 mesiacov). Tento starobný dôchodok jej bol priznaný napadnutým rozhodnutím odporkyne, keď pre nárok a výšku starobného dôchodku jej bola zhodnotená doba dôchodkového poistenia v rozsahu 14 rokov a 339 dní (od 9.9.1991 do 11.8.2006).

Podľa čl. 3 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení sa táto zmluva sa vzťahuje na

- a) **občanov**, na ktorých sa vzťahujú alebo sa vzťahovali právne predpisy jednej zmluvnej strany alebo oboch zmluvných strán,
- b) iné osoby, ak odvodzujú svoje práva od občanov uvedených v písmene a).

Podľa čl. 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení ak vznikne občanovi nárok na peňažnú dávku podľa právnych predpisov jednej zmluvnej strany, aj bez ohľadu na ustanovenie článku 12 ods. 1 až 4 tejto zmluvy poskytne nositeľ tejto zmluvnej strany peňažnú dávku zodpovedajúcu dobám zabezpečenia (poistenia) získaných podľa svojich právnych predpisov.

Podľa čl. 24 bodu 1 a 2 Zmluvy s Ukrajinou v znení platnom do 30. júna 2009 ak sa po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy presídlí na územie druhej zmluvnej strany občan, ktorý poberal peňažnú dávku podľa Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959, a ak celá doba zabezpečenia (poistenia) bola získaná na území druhej zmluvnej strany, nositeľ prvej zmluvnej strany peňažnú dávku odníme a jej výplatu zastaví. Nositeľ druhej zmluvnej strany prizná peňažnú dávku podľa svojich právnych predpisov. Ak sa po nadobudnutí platnosti tejto zmluvy presídlí na územie druhej zmluvnej strany občan, ktorý poberal peňažnú dávku podľa Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959 a dobu zabezpečenia (poistenia) získal na území oboch zmluvných strán, nositelia oboch zmluvných strán stanovia sumu dôchodku v súlade s článkami 11 až 13 tejto zmluvy.

Podľa čl. 25 ods. 5 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení dňom nadobudnutia platnosti tejto zmluvy stráca vo vzájomných vzťahoch medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou platnosť Dohoda medzi Československou

republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959.

Zmluva medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení, uzatvorená dňa 5.12.2000, ratifikovaná dňa 16.2.2001, nadobudla platnosť a účinnosť dňom 1.1.2002 a bola publikovaná v Zbierke zákonov Slovenskej republiky pod č. 53/2002 Z. z..

Odvolačí súd mal za preukázané, že navrhovateľke nevznikol nárok na dôchodkovú dávku v čase účinnosti Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959, teda do 31.1.2001. Navrhovateľka sa prisťahovala na územie Slovenskej republiky v roku 1988 ešte za trvania Zväzu sovietskych socialistických republík. Dňa 25. mája 2005 bola prepustená z občianstva Ruskej federácie; následne nadobudla štátne občianstvo Slovenskej republiky. Ku dňu presídlenia nepoberala peňažnú dávku podľa Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959, preto sa na ňu článok 24 ods.1 Zmluvy s Ukrajinou nevzťahuje. **V čase dovŕšenia dôchodkového veku a vzniku nároku na starobný dôchodok podľa predpisov Slovenskej republiky bola navrhovateľka už štátnou občiankou Slovenskej republiky** (čo vyplýva aj z jej občianskeho preukazu, vydaného 30. januára 2006), **ktorá pred presídlením na územie Slovenskej republiky bola dôchodkovo poistená na území Ukrajiny**, kde pracovala do 30. septembra 1988.

Navrhovateľka ako štátna občianka Slovenskej republiky splnila podmienky nároku na starobný dôchodok podľa slovenského práva už za účinnosti Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení, preto nebolo možné v jej prípade aplikovať ustanovenia Dohody medzi Československou republikou a Zväzom sovietskych socialistických republík o sociálnom zabezpečení z 2. decembra 1959.

Vzhľadom na uvedené odporkyňa postupovala v súlade so zákonom, keď navrhovateľke priznala starobný dôchodok podľa § 65 a § 82 zákona č. 461/2003 Z. z. a podľa čl. 11 Zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení len za obdobie poistenia, ktoré získala na území Slovenskej republiky. Za zvyšnú časť doby poistenia, získanú na území Ukrajiny pred presídlením, navrhovateľke patrí dôchodok určený

druhou zmluvnou stranou – Ukrajinou, pričom túto skutočnosť navrhovateľka ani nenamietala.

V konaní o preskúmanie rozhodnutia správneho orgánu vo veci dôchodkového zabezpečenia súd preskúmava zákonnosť konkrétneho rozhodnutia proti ktorému smeruje opravný prostriedok podaný navrhovateľom. Predmet súdneho konania je teda vymedzený tým, čo bolo predmetom rozhodnutia napadnutého opravným prostriedkom. Inými nárokmi, než boli riešené napadnutým rozhodnutím sa súd zaoberať nemôže. Ani odvolací súd sa preto nemohol zaoberať tvrdením navrhovateľky, že nemôže žiadať o prepočet dôchodku podľa Dohody o zmene zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou, keďže predmetom preskúmaného rozhodnutia odporkyne zo 4. decembra 2006 nárok na taký prepočet nebol.

Z uvedených dôvodov odvolací súd dospel k záveru, že rozhodnutie odporkyne bolo vydané správne v súlade so Zmluvou medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou v znení platnom do 30. júna 2009, preto rozsudok krajského súdu podľa § 250ja ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku potvrdil.

Účastníkom konania odvolací súd nepriznal právo na náhradu trov odvolacieho konania, lebo navrhovateľka nebola úspešná ani v odvolacom konaní a odporkyňi náhrada trov konania nepatrí.

Odvolací súd považuje za potrebné uviesť, že dňa 1.7.2009 nadobudla platnosť Dohoda medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o zmene zmluvy medzi Slovenskou republikou a Ukrajinou o sociálnom zabezpečení z 11.10.2007 (oznámenie č. 211/2009 Z. z.). V zmysle tejto dohody doby zabezpečenia (poistenia) získané podľa právnych predpisov zmluvných strán do 31. decembra 2001 sa považujú za doby zabezpečenia (poistenia) tej zmluvnej strany, na ktorej území mal občan k tomuto dňu trvalý pobyt. Na žiadosť občana alebo oprávnenej osoby sa peňažné dávky prepočítajú (čl. 23 dohody).

Navrhovateľka ako občianka Slovenskej republiky s trvalým pobytom na jej území pred 1. januárom 2001 má možnosť požiadať odporkyňu o prepočítanie jej starobného dôchodku od 1. júla 2009 podľa čl. 23 bod 4 Zmluvy s Ukrajinou v znení platnom od 1. júla 2009. V prípade, že s rozhodnutím odporkyne o takejto žiadosti nebude spokojná, má možnosť požiadať o jeho preskúmanie súdom.

P o u ě n i e : Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.

V Bratislave 27. októbra 2010

JUDr. Viera Nevedelová, v.r.
predsedníčka senátu

Za správnosť vyhotovenia:
Anna Koláriková